

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

KLASA:651-01/23-02/0001
UBROJ:532-06-02-01/1-23-1
Zagreb, 18. srpnja 2023. godine

Na temelju članka 12. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 85/20 i 21/23), članka 52. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“, broj 66/19) i Plana digitalizacije kulturne baštine 2020. – 2025. ministrica kulture i medija donosi

ODLUKU

o prioritetima za digitalizaciju kulturne baštine u sklopu Projekta eKultura - „Digitalizacija kulturne baštine“

I.

U cilju osiguranja uspješnog dugoročnog planiranja i učinkovite koordinacije provedbe digitalizacije na nacionalnoj razini ovom Odlukom utvrđuju se prioriteti digitalizacije kulturne baštine u sklopu Projekta eKultura za razdoblje od pet godina i to digitalizacije Središnje dokumentacije kulturne baštine Ministarstva kulture i medija i konzervatorskih odjela te Hrvatskog restauratorskog zavoda, arhivskog gradiva državnih arhiva, knjižnične građe javnih knjižnica, muzejske građe i muzejske dokumentacije javnih muzeja i audiovizualne građe Hrvatske radiotelevizije.

II.

Prioriteti digitalizacije Središnje dokumentacije kulturne baštine Ministarstva kulture i medija i konzervatorskih odjela:

- **Ugrožene dokumentacijske zbirke i jedinice građe**
 - Dokumentacijske zbirke Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija kojima je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra:
 - Ostavština Većeslava Henneberga
 - Ostavština arhitekta Stjepana Podhorskog
 - Ostavština arhitekta Zdenka Strižića
 - Rukopisna ostavština Gjura Szabe
 - Ostavština arhitekta Viktora Kovačića
 - Dokumentacija o popisu i procjeni ratne štete na kulturnim dobrima stradalim tijekom Domovinskog rata

- Putne bilješke Mijata Sabljara
- Ostavština Davora Domančića Konzervatorskog odjela u Splitu
- Ostavština Vinka Klišmanića Konzervatorskog odjela u Trogiru

- **Fizički najposjećenija i najviše korištena kulturna baština za koje će se poboljšati očuvanje smanjenjem trošenja i habanja izvornika**
- Fototeka kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, Fototeka Konzervatorskog odjela u Splitu, Fototeka Konzervatorskog odjela u Zagrebu, Fototeka Konzervatorskog odjela u Osijeku, Fototeka Konzervatorskog odjela u Vukovaru, Fototeka Konzervatorskog odjela u Zadru
- Kartice osnovne evidencije spomenika kulture i zaštitnih radova Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija
- Dokumentacijska građa Zemaljskog povjerenstva za očuvanje spomenika Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija
- Stara hemeroteka Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija, Hemeroteka Konzervatorskog odjela u Splitu
- Zbirka mikrofilmske dokumentacije Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija
- Inventarne knjige iz Knjižnice kulturne baštine Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija, vrijedna izdanja knjiga i periodike Konzervatorskog odjela u Rijeci
- Planoteka Središnje dokumentacije Ministarstva kulture i medija, Planoteka Konzervatorskog odjela u Splitu, Planoteka Konzervatorskog odjela u Zagrebu, Planoteka Konzervatorskog odjela u Osijeku, Planoteka Konzervatorskog odjela u Rijeci
- Dosjei kulturnih dobara Konzervatorskog odjela u Osijeku, Dosjei kulturnih dobara Konzervatorskog odjela u Bjelovaru, Dosjei kulturnih dobara Konzervatorskog odjela u Vukovaru
- Izvještaji o konzervatorsko - restauratorskim radovima Konzervatorskog odjela u Splitu
- Pisana, grafička i fotografska dokumentacija prednika Hrvatskog restauratorskog zavoda.

III.

Prioriteti digitalizacije arhivskog gradiva državnih arhiva:

- Arhivsko gradivo koje se često koristi (izvori za genealoška istraživanja, odabrani izvori za nacionalnu i lokalnu povijest)
- Zbirke starijeg gradiva, autorske i tematske zbirke fotografija, grafike i starije kartografsko gradivo
- Arhivsko gradivo kojemu će se digitalizacijom poboljšati očuvanje smanjenjem trošenja i habanja izvornika (oštećeni ili pohabani nosači zapisa, gradivo velikih dimenzija, stari uvezi)
- Zvučni i video zapisi na zastarjelim medijima
- Domaća filmska djela koja su u vrijeme distribucije prikazivana na A festivalima, značajnija filmska djela dostupna za korištenje u nekomercijalne svrhe
- Odabrana djela iz zbirke domaćeg dokumentarnog filma
- Redateljski opusi

- Odabrani obiteljski i osobni fondovi
- Arhivsko gradivo koje će u digitalnom obliku dobiti na vrijednosti (odabrano rukopisno i tiskano gradivo čiji će se sadržaj učiniti pretraživim)
- Odabrano gradivo vezano uz Domovinski rat
- Gradivo na papiru koji ubrzano propada.

IV.

Prioriteti digitalizacije knjižnične građe javnih knjižnica:

- Jedinice za koje je radi njihove povijesne, umjetničke ili intelektualne vrijednosti utvrđeno svojstvo kulturnog dobra na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti
- Jedinice koje su nastale prije 1850. godine te na temelju zakonskih odredbi imaju status kulturnog dobra
- Građa koja ima prioritet u procesu zaštite građe (jedinice koje se ne mogu koristiti radi visokog stupnja oštećenja, lošeg stanja ili restauracije te građa na zastarjelim medijima)
- Građa koja će dugoročno biti zanimljiva korisnicima
- Jedinice koje se često koriste.

Dodatno se digitalizira i sljedeća građa:

- Jedinice koje se nedovoljno koriste uslijed neinformiranosti korisnika o njihovom postojanju u fondu Knjižnice
- Novonabavljene jedinice o kojima se javnost želi izvijestiti
- Jedinice koje će se u digitalnom obliku jednostavnije i kvalitetnije koristiti,
- Jedinice koje će u digitalnom obliku dobiti na vrijednosti
- Jedinice koje će se u digitalnom obliku okupiti na jednom mjestu te moći lakše analizirati i uspoređivati.

Prioriteti digitalizacije za sve vrste knjižnica:

- Zavičajne zbirke i unikati koji predstavljaju kulturno dobro
- Stare hrvatske novine i časopisi, a osobito jedinice s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće koje su tiskane na kiselom papiru.

V.

Prioriteti digitalizacije muzejske građe i muzejske dokumentacije javnih muzeja:

- Muzejski predmeti koji svojim značajkama odražavaju karakter i kulturni značaj pojedine muzejske zbirke i muzejskog fundusa u cjelini te doprinose boljoj vidljivosti i prezentabilnosti
- Muzejski predmeti od značaja za stručno-znanstvenu zajednicu
- Muzejski predmeti koji su ugroženi te se ne mogu koristiti radi opasnosti visokog stupnja daljnjeg oštećenja ili propadanja
- Muzejski predmeti i muzejska dokumentacija koja se često daje na uvid

- Muzejski predmeti i muzejska dokumentacija koji imaju poveznice s arhivima i knjižnicama ili su vezani uz kulturno dobro: nepokretno, pokretno ili nematerijalno.
- Muzejski predmeti i muzejska dokumentacija koja doprinose boljoj vidljivosti i prezentabilnosti zbirke i muzeja.

VI.

Prioriteti digitalizacije audiovizualne građe Hrvatske radiotelevizije:

- Ugroženi filmovi sa značajnim identificiranim ili neidentificiranim sadržajem u okviru kapaciteta jednog raspoloživog uređaja za digitalizaciju filma (najviše dva velika koluta u radnom danu)
- Preostale U-matic kasete koje nisu digitalizirane
- Prema kriteriju za potrebe javnosti odnosno projekta e-Kultura najznačajniji sadržaji trenutno pohranjeni na Beta (Betacam SP, Digital Betacam, Betacam SX, IMX) kasetama.

VII.

U skladu s ovom Odlukom partnerske institucije i korisnici sustava dužni su donijeti interne prioritete za digitalizaciju kulturne baštine u sklopu projekta eKultura te ih objaviti na mrežnim stranicama svojih ustanova.

VIII.

Prioriteti utvrđeni ovom Odlukom primjenjivat će se i pri vrednovanju programa digitalizacije koje će Ministarstvo kulture i medija podupirati u narednom razdoblju.

IX.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija.

Obrazloženje

Digitalizacijom kulturne baštine otvaraju se znatno veće mogućnosti za njezinu upotrebu u stvaranju novih proizvoda i usluga, za prevladavanje lokalnih i područnih granica, za međusektorsko povezivanje te za stvaranje kulturnih sadržaja lako dostupnih za ponovno korištenje u obrazovanju, umjetnosti, znanosti i gospodarstvu. Digitalizacija, mrežna dostupnost i dugoročno očuvanje kulturnih sadržaja jesu i bit će nužan preduvjet za pristup tim sadržajima svoj zainteresiranoj stručnoj, znanstvenoj, kulturnoj, poslovnoj i široj javnosti, kao i za promicanje nacionalne baštine, identiteta i raznolikosti u europskom okružju.

Projekt eKultura, koji je sufinanciran u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. iz Europskog fonda za regionalni razvoj, ima za cilj osiguranje normativnih, organizacijskih, financijskih, materijalnih i drugih uvjeta za razvitak jedinstvenoga informacijskog sustava digitalne kulturne baštine Republike Hrvatske. Izrađene su i Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine s ciljem uspostavljanja općeg okvira za digitalizaciju

nacionalne kulturne baštine te poticanja digitalizacije, izrade planskih dokumenata vezanih za digitalizaciju.

Projekt provodi Ministarstvo kulture i medija u partnerstvu s Hrvatskim državnim arhivom, Hrvatskom radiotelevizijom, Muzejom za umjetnosti i obrt te Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu. Svaki partner u projekt donosi posebna znanja, vještine i iskustva iz svog djelokruga.

Kroz prvu fazu uspostavljen je središnji informacijski sustav za pohranu, pristup, agregaciju i pretraživanje digitalne građe kulturne baštine. Razvijene su e – usluge kojima se uspostavlja komunikacija između građana i javne uprave u sektoru kulturne baštine i standardizirani pristup digitalizaciji kulturne baštine. Uspostavom sustava i portala eKultura postignuti su uvjeti za donošenje srednjoročnog programa prioriteta digitalizacije kulturne baštine Ministarstva kulture i medija i partnerskih institucija.

Srednjoročnim Planom digitalizacije kulturne baštine 2020. – 2025. i smjericama Europske komisije za jedinstveni Europski podatkovni prostor za kulturnu baštinu (Commission recommendation on a common European data space for cultural heritage, Brussels, 10. 11. 2021 C (2021) 7953). postavljena su objektivna i jasna temeljna načela i prioriteti pri digitalizaciji: ugrožena kulturna baština, fizički najposjećenija i najviše korištena kulturna baština i određene kategorije kulturne baštine s niskom razinom digitalizacije.

MINISTRICA

dr. sc. Nina Obuljen Koržinek